

Klankbordgroep

Commissies van Toezicht justitiële inrichtingen

Jaarverslag 2018

Utrecht mei 2019

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Samenstelling Klankbordgroep CvT's.....	4
3. Vergaderingen Klankbordgroep CvT's	5
4. Landelijke themadag Commissies van Toezicht 2018.....	6
5. Opleiding	8
6. Overleg met diverse instanties	10
7. Jaarverslagen.....	13
8. Overige activiteiten.....	14
9. Toelichting jaarcijfers 2018.....	15

1. Inleiding

De Klankbordgroep Commissies van Toezicht (hierna: KBG CvT's) is in juni 2009 ingesteld naar aanleiding van het rapport 'Werkwijze Commissies van Toezicht' van de Inspectie Sanctietoepassing (Ist). De aanbevelingen van het rapport waren voor een aantal voorzitters van Commissies van Toezicht de reden een landelijk platform op te richten, waaraan de naam Klankbordgroep Commissies van Toezicht werd gegeven. De Klankbordgroep fungeert enerzijds en in de eerste plaats als aanspreek- en vraagpunt voor de commissies van toezicht. Anderzijds is de Klankbordgroep gesprekspartner geworden voor een aantal (overheids)organisaties, die landelijk zijn georganiseerd en die een bepaalde verantwoordelijkheid hebben voor het detentiesysteem en de justitiabelen die daarbinnen voor kortere of langere tijd verblijven.

De KBG-CvT's heeft zich zo ontwikkeld tot overlegpartner van de Dienst Justitiële Inrichtingen, de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (de RSJ), de Inspectie Justitie en Veiligheid, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, de Raad voor de rechtspraak en de Nationale Ombudsman. In december 2011 is de KBG-CvT's voor de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aangewezen als "toehoorder" in het zogenaamde National Preventive Mechanisms (NPM) overleg.

De KBG-CvT kijkt met een overall blik naar het CvT werkkterrein. CvT's zijn een bij wet (de PBW) ingesteld onafhankelijk orgaan en ze opereren autonoom. Door het leggen van verbindingen tussen de CvT's en andere bij het toezicht betrokken instanties en het beantwoorden van specifieke vragen van (leden van) CvT's draagt de KBG bij aan de kwaliteitsontwikkeling van het toezicht en aan de versteviging van de positie van de CvT's in het penitentiaire veld.

Het uitbouwen en verstevigen van de relaties met de CvT's en de externe instanties behoorde in 2018 tot het hoofddoel van de KBG-CvT. De KBG heeft daarnaast de kennisuitwisseling tussen de CvT's gestimuleerd en is vertegenwoordigd in de redactieraad van het Kenniscentrum Commissies van Toezicht.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten en ontwikkelingen in 2018 van de KBG-CvT's.

Utrecht, 16 mei 2019

Leen Diepenhorst

Voorzitter Klankbordgroep Commissies van Toezicht

2. Samenstelling Klankbordgroep CvT's

De KBG CvT's Commissies van Toezicht streeft naar een evenwichtige vertegenwoordiging uit de sectoren Gevangeniswezen (inclusief bijzondere voorzieningen als Vreemdelingenbewaring, DV&O etc.), Jeugd en TBS. De KBG CvT's bestond in 2018 uit de volgende personen:

Leen Diepenhorst (voorzitter)	Vicevoorzitter Commissie van Toezicht P.I. Leeuwarden (lid KBG sinds 2012)
Donate Merison-Bouwer	Secretaris KBG CvT's en landelijk coördinator CvT's, hoofdredacteur Kenniscentrum CvT's, www.commissievantoezicht.nl (per 1 april 2014)

Gevangeniswezen

Hendrik Vis	Voorzitter Commissie van Toezicht PI Rotterdam locatie De Schie (KBG sinds 1-11-2014)
Frank Koningsveld	voorzitter Commissie van Toezicht PI Dordrecht, beklagrechter CvT PI Vught (KBG sinds 1 april 2018)
Paul Beekman	voorzitter Commissie van Toezicht PI Arnhem (KBG sinds 1 juli 2018)

Jeugd

Edmee Rambaldo - Zegers de Beijl	Vicevoorzitter Commissie van Toezicht Jeugdinrichting De Hartelborgt, (KBG sinds 1-1-2016)
----------------------------------	--

Bijzonder voorzieningen

vacature

Forensische Zorg

Jetty Gerritse (vice vz.)	Voorzitter Commissie van Toezicht Van der Hoevenkliniek (KBG sinds 1 april 2014)
Adrie Lesuis	voorzitter Commissie van Toezicht Forensisch Psychiatrisch Centrum De Kijvelanden (KBG sinds 1 april 2018)

Reinier Sepers staat sinds medio 2018 de Klankbordgroep CvT's bij als liaison vanuit DJI.

De Klankbordgroep heeft in 2018 op gepaste wijze afscheid genomen van:

1. Perihan Cleijne-Aydemir voormalig lid Commissie van Toezicht PI Arnhem-Zuid, vz. BC;
2. Jan Godrie voormalig duo voorzitter Commissie van Toezicht PI Vught;
3. Cor Petiet voormalig voorzitter Commissie van Toezicht Detentiecentrum Schiphol
4. Mark van Koppen voormalig liaison DJI 1.

Reden van het vertrek was voor 2 leden het beëindigen van het lidmaatschap van de CvT (het lidmaatschap en bij voorkeur de functie van voorzitter of vicevoorzitter van de CvT is een voorwaarde voor het lidmaatschap van de Klankbordgroep). Een lid kon het lidmaatschap niet langer met andere taken combineren en de wisseling van de liaison DJI had een oorzaak in loopbaanwijziging van de collega.

Het aantrekken van nieuwe KBG-collega's kostte nogal wat moeite. Openstelling via het Kenniscentrum en aankondiging op de themadag leidde niet tot (voldoende) reacties. Voorzitter en secretaris van de KBG hebben daarom alle voorzitters en secretarissen aangeschreven om de belangstelling voor het lidmaatschap te peilen en te stimuleren. Dit leidde wel tot het gewenste resultaat, met uitzondering voor de portefeuille "bijzondere voorzieningen". Inmiddels zijn de leden van de KBG-CvT's en de nieuwe liaison goed op elkaar ingespeeld en is er met toedeling van portefeuilles een goede werkverdeling tot stand gebracht.

3. Vergaderingen Klankbordgroep CvT's

In 2018 waren er 10 reguliere vergaderingen van de KBG CvT's. De vergaderingen vonden plaats bij de Dienst Justitiële inrichtingen (Ministerie van J&V) in Den Haag. De liaisonfunctie vanuit de hoofddirectie van DJI is in 2018 waargenomen door mr. Reinier Sepers. Hij nam in die functie ook deel aan de vergaderingen van de KBG CvT's. De landelijk coördinator Commissies van Toezicht - Donate Merison - (in dienst van de Rechtbank Midden-Nederland) was gedurende het verslagjaar 2018 verantwoordelijk voor de inhoudelijke en organisatorische ondersteuning van de KBG CvT's.

Jaarlijkse zelf evaluatie Klankbordgroep CvT's

Op 29 januari 2019 heeft de KBG CvT's haar jaarlijkse zelf-evaluatie-vergadering gehouden.

De centrale vragen bij de zelfevaluatie van de KBG-CvT's zijn geweest:

- a. hoe is het inhoudelijk in 2018 gegaan?
- b. hoe zijn de contacten met de CvT's in het land verlopen?
- c. hoe zijn de contacten met de externe partners verlopen?
- d. hoe hebben we de samenstelling en de werkwijze van de KBG-CvT beleefd?

Daarnaast hebben we gesproken over de ambities van de KBG-CvT voor 2019. In 2018 zijn ook de contacten met en tussen de secretarissen van de CvT's in toenemende mate als waardevol gezien, zowel inhoudelijk als voor wat betreft de communicatie tussen de KBG-CvT's en de CvT's.

De KBG-CvT heeft het voornemen om in 2019 een landelijk CvT-voorzittersoverleg te organiseren, waarin de noodzakelijke verbinding tussen beide centraal zal staan. De CvT's zal om input van gespreksonderwerpen worden gevraagd, om inhoudelijk zo actueel mogelijk over het toezicht te kunnen spreken.

Ten slotte is besloten binnen de KBG-CvT een 'portefeuillehouder Communicatie' te benoemen. Het toegenomen aantal in- en externe gesprekspartners maakte die functie zeer wenselijk. De portefeuillehouder zal de communicatie met de CvT's intensiveren, regelmatig om input vragen aan de CvT's en de resultaten van de gesprekken met de externe partners naar de (secretarissen van de) CvT's terugkoppelen.

4. Landelijke themadag Commissies van Toezicht 2018

De KBG CvT's organiseerde in samenwerking met DJI de Landelijke themadag. Het thema was 'Primaire levensbehoeften in detentie: recht of gunst' 'Van visie en intervisie'

Aanleiding van het gekozen thema

Zowel de politiek-bestuurlijke ontwikkelingen als het daarop gebaseerde beleid van DJI verklaren deze themakeuze. Voor een gerechtvaardigde aanspraak op de eigen verantwoordelijkheid van de justitiabele voor zijn terugkeer in de samenleving, is autonomie en ruimte nodig. Een adequate voorziening in de primaire levensbehoefte is daarvoor een elementaire voorwaarde. Per definitie kent de positie van de justitiabele anno 2018 een spanningsveld tussen de eigen verantwoordelijkheid en de heel beperkte autonomie, die nu eenmaal het gevolg is van de vrijheidsstraf.

Deze opdracht is voor de justitiabele geen eenvoudige. Dat symboliseert ook het beeld dat bij de themadag 2018 is gekozen; een moeilijke weg, die naar gelang de weg vordert wel iets makkelijker lijkt te worden. Het gevangeniswezen, de sector van forensische zorg, maar ook de jeugdigen in detentie hebben bij hun verdere ontwikkeling hierbij een eigen dynamiek, uitgangspunten en behoeften, die leiden tot een individuele en specifieke benadering voor optimale begeleiding en ondersteuning

De KBG CvT's heeft bij de samenstelling van het programma dankbaar gebruik gemaakt van de evaluatieformulieren van de themadag 2017. Ook de respons van de commissies op de uitnodiging tot het aandragen van thema's uit de toezichtspraktijk-van-alle-dag heeft het nodige opgeleverd.

Na het welkomstwoord door L. (Leen) Diepenhorst, voorzitter KBG CvT's en de start van het dagprogramma door de dagvoorzitter J.P. (Jan Pieter) Dees, CvT-lid PI Krimpen a/d IJssel volgde een videobijdrage door dr. mr. G.J.C.M. (Gerard) Bakker, hoofddirecteur Dienst Justitiële Inrichtingen.

De inleider van het thema was dr. Jesse Meijers, die op 22 januari 2018 is gepromoveerd op het thema 'Do not restrain a prisoners brain'. Hoofddoel van het promotieonderzoek is geweest 'Het bestuderen van de invloed van de gevangenisomgeving op executieve functies en zelfregulatie'.

Een jaarlijks terugkerend onderdeel op de themadag is inmiddels de 'Uitspraak van het jaar verkiezing', selectie & toelichting door prof. mr. P.C. (Paul) Vegter, bijzonder hoogleraar penitentiair recht aan de Radboud Universiteit en advocaat-generaal bij de Hoge Raad.

Voeding behoort tot de primaire levensbehoeften. Binnen het detentiesysteem wordt veel voedsel weggegooid. Dat past niet in de huidige opvattingen over duurzaamheid, maar doet ook te kort aan het belang van een verantwoorde voedsel bereiding en- verstrekking aan justitiabelen.

Lex Moerke, hoofd Horeca & Services in het Nij Smellinghe Ziekenhuis Drachten, schudde de zaal goed op met zijn bijdrage over voedselverstrekking in onvrijwillige situaties; Kan het ook anders?

Tijdens de lunch hadden de deelnemers de mogelijkheid om aan beheerders vanuit De Rechtspraak vragen te stellen over de eSWF invoering en men kon desgewenst een in de magnetron opgewarmde gedetineerdenmaaltijd proeven. Tijdens het middagdeel leverde mr. A.L.C. (Annelore) Roelofs wnd. hoofddirecteur Dienst Justitiële Inrichtingen een bijdrage over een aantal beleidsthema's.

Tot slot verzorgde drs. M. (Michiel) Hulsbergen (dialogotrainer) een bijdrage over intervisie waarna de deelnemers met een gerust hart uiteen konden gaan richting de door hen gekozen intervisietafel waar zij onder begeleiding van professionele dialoogbegeleiders met elkaar in gesprek konden gaan.

Tijdens de lunch en de afsluitende borrel was er voor de deelnemers aan de themadag ruime gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen en ervaringen te bespreken.

Voor de themadag hadden zich ongeveer 170 personen aangemeld. Bijna alle Commissies van Toezicht waren vertegenwoordigd. Naast de leden van Commissies van Toezicht en de secretarissen, waren ook de Dienst Justitiële Inrichtingen en de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming op directie- c.q. bestuursniveau vertegenwoordigd, evenals de Inspectie voor Justitie en Veiligheid en een vertegenwoordiger van de Nationale Ombudsman.

5. Opleiding

Regulier opleidingsaanbod

Deze opleidingen zijn gericht op het vakmanschap van leden van de Commissie van Toezicht:

- Penitentiaire beginselenwet voor CvT en leidinggevend
- Penitentiaire beginselenwet Opfriscursus
- Penitentiaire beginselenwet voor nieuwe leden CvT
- Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen voor CvT en leidinggevend
- Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen Opfriscursus
- Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen voor nieuwe leden CvT

In de [Opleidingsgids DJI](#) zijn inhoud, opzet en duur van de opleidingen beschreven.

Opleidingsinstituut DJI training bemiddeling voor CvT's

In 2018 is de training bemiddeling voor CvT's niet meer aangeboden aan CvT-leden.

Het doel van de training die in 2017 wel is aangeboden was tweeledig:

- Het aanscherpen van bemiddelingsvaardigheden.
- Het bevorderen van een uniform werkproces voor klachtenafhandeling door maandcommissarissen daar waar bemiddeling van toepassing is.

Door de trainers is destijds teruggekoppeld dat er tijdens voornoemde avonden duidelijk is geworden dat er onder de CvT-leden een grote behoefte is aan collegiale intervisie met elkaar. Dit punt is door de KBG CvT's opgepakt door tijdens de middag van de Landelijke themadag CvT's 5 november 2018 ruimte te maken voor intervisie.

Praktijkgeoriënteerde basiscursus Penitentiaal recht voor leden van Commissies van Toezicht

In mei 2018 is de Praktijkgeoriënteerde cursus Penitentiaal recht voor Commissie van Toezicht-leden wederom niet doorgegaan in verband met de gezondheidstoestand van de heer mr. C. Petiet (tot voor kort docent strafrecht- en penitentiaal recht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam). De heer Petiet is inmiddels geen lid meer van de KBG CvT's.

De praktijkgeoriënteerde basiscursus penitentiaal recht (NOvA 2 PO) biedt normaal gesproken onder andere een korte toelichting op de penitentiaire wetgeving (en de voorgestelde wijzigingen daarin), het Masterplan DJI 2013-2018, de rechtspositie van gedetineerden, actualiteiten in relatie tot de tenuitvoerlegging, vormen van toezicht en tenslotte toezichthoudende instanties en jurisprudentie.

Het door de landelijk coördinator gevoerde overleg met de collega's van het Opleidingsinstituut DJI om te zien hoe we hier in 2018 invulling aan konden geven heeft (nog) niet tot een passende invulling geleid.

Masterclass Penitentiair Recht

Naast het genoemde opleidingsaanbod verzorgde het Opleidingsinstituut van DJI een masterclass Penitentiair recht. In deze masterclass leerde men aan de hand van relevante casuïstiek alles over de nieuwste ontwikkelingen in de rechtspraak binnen het penitentiair recht. Deze masterclass is afgestemd op leden van de Commissie van Toezicht die werkzaam zijn in het gevangeniswezen, detentiecentra en de TBS-sector. Actuele casuïstiek staat hierbij centraal. Deze is ontwikkeld aan de hand van recente uitspraken van de beroepscommissie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), en wordt afwisselend klassikaal en in groepsverband besproken. Aansluitend volgde uitleg over de werkelijke uitspraak van de beroepscommissie en de motivatie. Deelnemers kunnen ook zelf een casus inbrengen. Dit kan zowel voorafgaand als tijdens de masterclass. De masterclass wordt verzorgd door voorzitters van de beroepscommissies met ondersteuning van secretarissen van de RSJ. De masterclasses hebben plaats gevonden op 3 mei 2018 en 4 september 2018 van 10.00 tot 16.00 uur.

Opmerking landelijk coördinator CvT's

Opgemerkt wordt dat de CvT-leden en CvT-secretarissen behoefte hebben aan structurele scholing op (universitair) niveau. De KBG stimuleert de samenwerking tussen DJI en de RSJ die samen voornoemde masterclass hebben gerealiseerd. Op de site van het Kenniscentrum wordt in de agenda steeds het opleidingsaanbod up to date gehouden. Daarnaast wordt er door de landelijk coördinator in samenwerking met de contactpersoon binnen DJI een digitale nieuwsbrief met daarin het opleidingsaanbod van het Opleidingsinstituut een aantal maal per jaar toegestuurd aan de CvT-secretarissen.

6. Overleg met diverse instanties

Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

De RSJ heeft de KBG gevraagd suggesties te doen voor adviesonderwerpen voor het werkprogramma van de RSJ voor 2019. Uiteraard heeft de KBG aan deze uitnodiging gehoor gegeven.

Op 24 mei 2018 en 13 december 2018 voerde een delegatie van de KBG CvT's overleg met het bestuur van de RSJ. Van RSJ-zijde namen de voorzitter, de directeur, een adviseur en enkele leden deel aan het overleg. Het overleg stond in het teken van het uitwisselen van informatie over elkaars activiteiten, de gewenste afstemming daarvan en de actuele ontwikkelingen op het terrein van Commissies van Toezicht. Het overleg was ook bedoeld om na te gaan waar mogelijkheden tot verdere samenwerking en/of afstemming van activiteiten liggen. Onderwerpen die tijdens de besprekingen aan de orde kwamen waren onder meer:

- Bespreking Werkprogramma RSJ 2018
- Winkel in PI: problemen met het nieuwe winkelsysteem
- Slachtofferbeleid rechtspraak RSJ
- Rechtspraak: uitspraak m.b.t. Pilot met 'plusplusprogramma'
- Digitalisering en voortgang reorganisatie RSJ
- Actualiseren sub advies door KBG aan RSJ
- B-dwangbehandeling
- Positie ten opzichte van de Nationale Ombudsman
- Regiobijeenkomsten; toelichting stand van zaken
- RSJ congres 4 april 2019
- Mogelijkheid om uitkomsten van beroepsuitspraken te bevragen
- De stand van zaken rond het digitaliseringsproces CvT's

Overleg met de minister van Justitie en Veiligheid

Op uitnodiging van de minister voor Rechtsbescherming, drs. S. Dekker, vond op 26 maart 2018 overleg plaats met de KBG CvT's. Aan dit overleg nam een aantal leden van de KBG CvT's en de landelijk coördinator Commissies van Toezicht deel. Van de zijde van de KBG CvT's is dit overleg voorbereid in de vorm van een notitie met bespreekpunten en concrete vragen aan de minister. Zaken die tijdens dit gesprek aan de orde kwamen waren onder meer:

- Aankondiging/uitnodiging Landelijke themadag 2018
- De winkelverkoop
- Stijging aantal klachten
- Veilig en digitaal CvT's
- Ontwikkeling TA afdelingen
- Beleidsontwikkelingen rond levenslange gevangenisstraf

De leden van de KBG CvT's hebben het overleg als open en waardevol ervaren. De minister bleek zeer geïnteresseerd in wat de leden van de KBG vanuit de toezichtpraktijk hadden te melden.

Overleg Nationale Ombudsman

Op 13 september 2018 sprak een KBG-delegatie met de Nationale Ombudsman, mr. Renier van Zutphen. Het inmiddels jaarlijkse contact volgde op de bijdrage van de Nationale Ombudsman aan de themadag CvT's 2015.

Tijdens het overleg van 13 september 2018 kwam onder meer aan de orde:

- Mogelijkheden om onderling tussen de CvT en NO (ambtelijk) af te stemmen
- Aankondiging van de landelijke themadag CvT's op 5 november 2018
- De winkelvoorziening (stand van zaken)
- Dossier NO op de website van het Kenniscentrum / samenwerking Bureau NO

Overleg met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Op verzoek van de heer H. Milius, Coördinerend / specialistisch inspecteur psychiatrie (collega NPM) is een delegatie van de KBG CvT's op 13 december 2017 aangesloten bij een regulier teamoverleg van de IGZ om een inleiding te houden over de KGB en CvT doelstellingen (beoogd effect), toezicht, werkwijzen en bevoegdheden in het algemeen.

In 2018 zijn de collega's van de Inspectie Gezondheidszorg toegevoegd aan de vertegenwoordiging van de redactieraad van het Kenniscentrum Commissies van Toezicht. Voor 2019 zijn 2 overleggen met de KBG gepland een gericht op FORZO en 1 gericht op Jeugd.

Overleg met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Met ingang van 2018 is de Inspectie G&J vertegenwoordigd in de reactieraad van het Kenniscentrum Commissies van Toezicht. Voor 2019 zijn 2 overleggen met de KBG gepland, met als respectievelijk. accenten op de forensisch psychiatrische zorg en het detentiesysteem in het algemeen.

Overleg met Inspectie Justitie en Veiligheid

Op 19 april 2018 en 11 oktober 2018 voerde de KBG CvT's overleg met IVenJ. Het is over en weer de wens om de signalen uit het werkveld met elkaar te bespreken en voor zoveel mogelijk daarvan bij planning en uitvoering van werkzaamheden gebruik te maken.

Tijdens deze overleggen is onder meer gesproken over:

- Toelichting nieuwe samenstelling KBG CvT's
- Terugkoppeling gesprek met minister Dekker
- Signaal onjuiste invrijheidstellingen
- Problemen rondom de winkel, stand van zaken
- Opvolging brief van de KBG aan de Kamercommissie dd. 26 september 2017 betreffende de geconstateerde toenemende mate van onrust onder het personeel in gevangenissen n.a.v. dreigende sluitingen.
- Vervolgonderzoek De Woenselse Poort - Afsluitende rapportage
- Kijvelanden

- Arrestantenregime
- Gevolgen voor bejegening van personeelsproblematiek binnen DJI.
- Informatie en uitnodiging voor themadag 2018
- Jaarverslagen CvT's
- Ouderenproblematiek in detentie
- Discriminatie in PI's
- Gevolgen van huidig beleid DBT
- Chroom 6
- Lopende IJenV onderzoeken

Deelname aan overleg met National Preventive Mechanisms

De Nederlandse staat vindt dat mensen aan wie op basis van wet- en regelgeving de vrijheid is ontnomen of is beperkt niet vernederend of mensonterend mogen worden behandeld. Het gaat daarbij om mensen die een vrijheidsstraf ondergaan of om mensen die door ziekte zichzelf of anderen kunnen beschadigen en daarom in hun vrijheid zijn beperkt. De Nederlandse staat vindt dit een belangrijk principe en heeft daarom het VN verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing ondertekend. Dit VN verdrag heeft de officiële titel van 'Optional Protocol to the Convention Against Torture (OPCAT)'. Dit verdrag is in 2010 door de Nederlandse staat ondertekend.

In Nederland wordt de nakoming van dit zgn. Antifolterverdrag gemonitord door het Nationaal Preventie Mechanisme (NPM). Het NPM is een netwerk van organisaties die vanuit hun eigen verantwoordelijkheid toezicht houden op de naleving van dit verdrag. De volgende organisaties voeren in Nederland de NPM taak uit:

- Inspectie Justitie en Veiligheid, coördinator van het netwerk in Nederland
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in oprichting
- Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
- KBG CvT's Commissie van Toezicht justitiële inrichtingen
- Landelijke Commissie van Toezicht Arrestantenzorg
- Commissie van Toezicht Detentieplaatsen Koninklijke Marechaussee

De organisaties werken samen vanuit hun bestaande bevoegdheden en rollen en zorgen er voor dat Nederland aan de verplichtingen van OPCAT voldoet. Onderwerpen die in NPM verband zijn besproken zijn bijvoorbeeld de levenslange gevangenisstraf in Nederland en het TA-regime, zoals dat in Rotterdam en Vught wordt uitgevoerd.

In het verslagjaar 2018 heeft KGB-lid Hendrik Vis namens de KBG deelgenomen aan de 4 NPM-Opocat overleggen.

7. Jaarverslagen

De Commissies van Toezicht zijn wettelijk verplicht een jaarverslag op te stellen en voor een bij wet bepaalde datum aan de minister van Justitie en Veiligheid in te sturen. De KBG CvT's krijgt alle jaarverslagen, verdeelde die ter lezing onder de KBG-leden en reageerde op de inhoud met een (model)brief.

Vanuit DJI is er in 2017 een reminder uitgedaan aan de CvT's die het jaarverslag nog niet binnen de wettelijke termijn hadden aangeleverd aan de Webredactie van DJI. De heer Van Koppen, als beleidsmedewerker DJI aan de KBG verbonden, verzorgde de follow up (persoonlijke reminder) naar aanleiding van voornoemde brief.

De CvT's is gevraagd bij het insturen van hun jaarverslag 2018 aan te geven wat hun speerpunten en/of bijzonderheden zijn geweest bij het toezicht in het verslagjaar.

U vindt de jaarverslagen van de CvT's (2014-2018) op de site van DJI: <http://www.dji.nl/over-dji/organisatiestructuur/commissie-van-toezicht/index.aspx>.

8. Overige activiteiten

Deelname aan de Landelijke Conferentie Commissies van Toezicht Arrestantenzorg

Een aantal KBG-leden heeft op 16 november 2018 bovengenoemde conferentie bijgewoond

In 2018 er vanuit de CTA een deelnemer toegevoegd aan de vertegenwoordiging van de redactieraad van het Kenniscentrum Commissies van Toezicht.

DJI

De voorzitter van de KBG CvT's heeft op uitnodiging van DJI op 10 januari 2019 de nieuwjaarsbijeenkomst van DJI bijgewoond.

Bezoek PI Alphen aan de Rijn

Op 17 mei 2018 heeft de KBG CvT's een bezoek gebracht aan de CvT van PI Alphen aan de Rijn en met een afvaardiging van die CvT gesproken. Na een rondleiding door het gebouw heeft de KBG aansluitend op locatie vergaderd.

Vragen uit het land aan de KBG

De KBG CvT's kreeg in 2018 opnieuw verschillende vragen vanuit het CvT-veld over thema's die direct of indirect waren verbonden met de toezichtstaak. De KBG CvT's is blij dat de CvT's haar in toenemende mate voor deze rol weten te vinden. De vragen blijken steeds betrekking te hebben op onderwerpen die het werk van alle of een groot deel van de CvT's betreffen. De KBG heeft zich ingespannen de beantwoording zo 'degelijk' mogelijk te laten zijn en publiceert ze (na beantwoording aan de vragen de CvT) ook via het Kenniscentrum of de teamsite van de CvT-secretarissen.

Enkele voorbeelden van thema's die de KBG hebben bereikt:

- eSWF
- Vacatiegelden / declareren
- Gebrekkige ventilatie op cellen van gedetineerden
- Hygiëne op cel
- Voeding
- Gedeco
- InMade De Winkel

9. Toelichting jaarcijfers 2018

Zie bijlagen.

- Klaver totalen-sectoren-categorieën 2018
- Overzicht inrichtingen.
- Klaver jaaroverzichten aantallen per sector + beslissingsoverzicht (deels (on)gegrond / NO, ingetrokken (na bemiddeling) rogatoir verzoek, niet dicht geboekt in Klaver)
  - Detentie centra,
  - Jeugd,
  - TBS en
  - Volwassenen.
- Overzicht per sector van de 4 categorieën waarover het meest geklaagd is in 2018 en waarop gestuurd zou kunnen worden (door DJI) in 2019.
- Overzicht van aantallen per jaar / per sector 2012-2018 (inzicht toename / afname klachten per sector).

NB. Voor 2019 wil de landelijk coördinator de aantallen klachten ook afzetten tegen de daadwerkelijke bezettingsgraad van DJI per inrichting zodat deze cijfer nog meer waarde krijgen. Hierover is reeds contact gelegd met de adviseur capaciteitsmanagement binnen DJI.

Klaver totalen-sectoren-categorieën 2018

Jaartelling categorie per soort inrichting	2018	2018	2018	2018	2018
Categorie	Det.Centra	Jeugd	TBS	Volwassenen	Totalen
Activiteiten	0	0	0	0	0
Activiteiten (arbeid)	22	1	25	755	803
Activiteiten (diversen)	30	68	22	686	806
Activiteiten (luchten)	8	38	57	446	549
Activiteiten (sport)	15	26	2	339	382
Behandeling	1	25	167	425	618
Bejegening	83	189	157	1341	1770
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	1	108	379	79	567
Compensatie	0	4	3	68	75
Contact buitenwereld (bellen)	18	19	88	585	710
Contact buitenwereld (bezoek)	52	20	74	799	945
Contact buitenwereld	0	0	0	0	0
Contact buitenwereld (post)	19	6	70	267	362
Contact buitenwereld (media)	1	0	6	11	18
Controle	13	37	101	491	642
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	0	3	0	727	730
Disciplinaire straf	117	112	4	2276	2509
Dienst terugkeer en vertrek	2	0	0	6	8
Geweld	6	8	7	70	91
Informatie/procedure	26	72	194	1301	1593
ISD (interventies + behandeling)	0	1	0	148	149
Nog onbekend	15	35	12	302	364
Ordemaatregel	13	77	150	439	679
Persoonlijke voorwerpen	98	81	178	1324	1681
Regime	13	11	2	771	797
Rekening courant/zak- en kleedgeld	26	18	100	787	931
Rogatoir verzoek	22	44	101	2423	2590
Schadeverhaal	4	12	15	127	158
Selectie/overpl. (extern)	17	5	13	431	466
Selectie/overpl. (intern)	22	12	27	252	313
Selectie/overplaatsing	0	0	0	1	1
Time-out	0	22	1	5	28
Terugkeerfunctionaris	0	0	0	0	0
Toezicht	1	1	4	4	10
Transport	17	0	1	87	105
Verlaten inrichting	13	32	75	598	718
Verzorging	0	0	0	1	1
Verzorging (diversen)	21	108	98	1370	1597
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	1	8	6	127	142
Verzorging (medische)	39	22	83	1023	1167
Verzorging (persoonlijke)	58	37	90	449	634
Totalen	794	1262	2312	21341	25709

- **Overzicht inrichtingen eind december 2018**

1. Centrum voor Transculturele Psychiatrie Veldzicht
2. Detentiecentrum Rotterdam
3. Detentiecentrum Schiphol
4. Forensisch Centrum Teylingereind
5. FPC De Kijvelanden
6. FPC De Rooyse Wissel Venray
7. FPC Dr. S. van Mesdag
8. FPC Oostvaarderskliniek
9. FPC Pompestichting, locatie Nijmegen
10. FPC Pompestichting, locatie Zeeland
11. FPC Pompestichting (tbs), locatie Vught
12. Intermetzo JJI Lelystad
13. JJI Het Keerpunt te Cadier en Keer
14. Justitieel Complex Zaanstad
15. Juvaïd Justitiële Jeugdinrichting Veenhuizen
16. P.I. Achterhoek
17. P.I. Almere
18. P.I. Alphen aan den Rijn, locatie Eikenlaan
19. P.I. Alphen aan den Rijn, Locatie Maatschapslaan
20. P.I. Arnhem, locatie Arnhem-Zuid
21. P.I. De Karelskamp
22. P.I. Dordrecht
23. P.I. Grave, locatie Oosterhoek
24. P.I. Haaglanden Locatie Scheveningen
25. P.I. Heerhugowaard, locatie Zuyder Bos
26. P.I. Krimpen aan den IJssel
27. P.I. Leeuwarden
28. P.I. Lelystad
29. P.I. Middelburg, locatie Torentijd
30. P.I. Nieuwegein
31. P.I. Rotterdam, locatie De Schie
32. P.I. Rotterdam, locatie Hoogvliet
33. P.I. Sittard
34. P.I. Ter Apel
35. P.I. Utrecht, locatie Nieuwersluis
36. P.I. Veenhuizen, locatie Esserheem
37. P.I. Veenhuizen, locatie Norgerhaven
38. P.I. Vught
39. P.I. Zuid-Oost, locatie Roermond
40. P.I. Zuid-Oost, locatie Ter Peel
41. P.I. Zwolle
42. Pieter Baan Centrum
43. Rijks J.J.I., locatie Den Hey-Acker
44. RJJI De Hartelborgt
45. RJJI, locatie De Hunnerberg
46. Van der Hoeven Kliniek

- Detentie centra

Detentie Centra 2018											
	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Activiteiten	0										
Activiteiten (arbeid)	22					3				19	22
Activiteiten (diversen)	30					5	1			24	30
Activiteiten (luchten)	8					4				4	8
Activiteiten (sport)	15				6	2	1			6	15
Behandeling	1					1					1
Bejegening	83				12	15	17			39	83
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	1						1				1
Compensatie	0										0
Contact buitenwereld (bellen)	18			2		5	2			9	18
Contact buitenwereld (bezoek)	52					19	4			29	52
Contact buitenwereld	0										0
Contact buitenwereld (post)	19					6	1			12	19
Contact buitenwereld (media)	1						1				1
Controle	13					2	2			9	13
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	0										0
Disciplinaire straf	117				2	12	7	2		94	117
Dienst terugkeer en vertrek	2						1	1			2
Geweld	6					1				5	6
Informatie/procedure	26					8	5	1		12	26
ISD (interventies + behandeling)	0										0
Nog onbekend	15					4	4			7	15
Ordemaatregel	13			1		2		2		8	13
Persoonlijke voorwerpen	98				1	25	7	2		63	98
Regime	13				1	4				8	13
Rekening courant/zak- en kleedgeld	26			2		8	3			13	26
Rogatoir verzoek	22								4	18	22
Schadeverhaal	4					1				3	4
Selectie/overpl. (extern)	17		1			2	1	2		11	17
Selectie/overpl. (intern)	22				1	2	3	1		15	22
Selectie/overplaatsing	0										0
Time-out	0										0
Terugkeerfunctionaris	0										0
Toezicht	1									1	1
Transport	17					3				14	17
Verlaten inrichting	13					2	1			10	13
Verzorging	0										0
Verzorging (diversen)	21					1	4			16	21
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	1						1				1
Verzorging (medische)	39					2	9	19		9	39
Verzorging (persoonlijke)	58			1		11	6			40	58
Totalen	794		1	6	23	150	82	30	4	498	794

- Jeugd

Jeugd 2018	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Activiteiten	0										
Activiteiten (arbeid)	1									1	1
Activiteiten (diversen)	68			3		10	13			42	68
Activiteiten (luchten)	38	1			1	1	7			28	38
Activiteiten (sport)	26					3	5			18	26
Behandeling	25				1		3			21	25
Bejegening	189				17	11	34			127	189
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	108	4		3	3	13	12			73	108
Compensatie	4			1		1	1	1			4
Contact buitenwereld (bellen)	19						4			15	19
Contact buitenwereld (bezoek)	20			1	1	1	2			15	20
Contact buitenwereld	0										
Contact buitenwereld (post)	6					1	1			4	6
Contact buitenwereld (media)	0										0
Controle	37				1	4	7			25	37
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	3									3	3
Disciplinaire straf	112	1		1	2	23	11	1		73	112
Dienst terugkeer en vertrek	0										0
Geweld	8		1			1	1			5	8
Informatie/procedure	72				1	18	13	1		39	72
ISD (interventies + behandeling)	1									1	1
Nog onbekend	35			2	7	3	5	1		17	35
Ordemaatregel	77			1	2	5	9			60	77
Persoonlijke voorwerpen	81			1	1	15	16	1		47	81
Regime	11					1	1			9	11
Rekening courant/zak- en kleedgeld	18					4	3			11	18
Rogatoir verzoek	44								26	18	44
Schadeverhaal	12					3	3			6	12
Selectie/overpl. (extern)	5							1		4	5
Selectie/overpl. (intern)	12					1	1			10	12
Selectie/overplaatsing	0										0
Time-out	22				6	1	4			11	22
Terugkeerfunctionaris	0										
Toezicht	1									1	1
Transport	0										0
Verlaten inrichting	32					2	1			29	32
Verzorging	0										0
Verzorging (diversen)	108				5	14	17	1		71	108
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	8				1					7	8
Verzorging (medische)	22					2	3	8		9	22
Verzorging (persoonlijke)	37				3	7	7	1		19	37
	1262	6	1	13	52	145	184	16	26	819	1262

- TBS

TBS 2018	Totaal	Geground	Deelsgegrond	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
	Activiteiten	0									
Activiteiten (arbeid)	25						2			23	25
Activiteiten (diversen)	22				1	2				19	22
Activiteiten (luchten)	57						7			50	57
Activiteiten (sport)	2									2	2
Behandeling	167			1	1	6	8	3		148	167
Bejegening	157			1	4	10	14			128	157
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	379			3	5	15	10			346	379
Compensatie	3									3	3
Contact buitenwereld (bellen)	88					2	2			84	88
Contact buitenwereld (bezoek)	74				2	1	1			70	74
Contact buitenwereld	0										
Contact buitenwereld (post)	70				1	5	4			60	70
Contact buitenwereld (media)	6				1					5	6
Controle	101			1	3	7	7			83	101
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	0										0
Disciplinaire straf	4									4	4
Dienst terugkeer en vertrek	0										0
Geweld	7									7	7
Informatie/procedure	194			2	11	7	2	1		171	194
ISD (interventies + behandeling)	0										0
Nog onbekend	12					1	4	1		6	12
Ordemaatregel	150			1	1	3				145	150
Persoonlijke voorwerpen	178			1	2	9	15	4		147	178
Regime	2									2	2
Rekening courant/zak- en kleedgeld	100				1	5	10	1		83	100
Rogatoir verzoek	101					1		3	3	94	101
Schadeverhaal	15						1			14	15
Selectie/overpl. (extern)	13				2			1		10	13
Selectie/overpl. (intern)	27				1	1	2	1		22	27
Selectie/overplaatsing	0										0
Time-out	1									1	1
Terugkeerfunctionaris	0										
Toezicht	4									4	4
Transport	1									1	1
Verlaten inrichting	75				2	4	2			67	75
Verzorging	0										0
Verzorging (diversen)	98				5	3	4			86	98
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	6						2			4	6
Verzorging (medische)	83				5	3	4	1		70	83
Verzorging (persoonlijke)	90					1	9			80	90
Totalen	2312			10	48	86	110	16	3	2039	2312

- Volwassenen

Volwassenen 2018	Totaal	Gegron	Deels g	Ong	Niet ontvankelijk	Ing	Ing	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Activiteiten	0										
Activiteiten (arbeid)	755	2		7	48	77	43	28		550	755
Activiteiten (diversen)	686		11	3	14	57	39	1		561	686
Activiteiten (luchten)	446	4	4	41	60	41	17	2		277	446
Activiteiten (sport)	339	15		4	5	26	22	2		265	339
Behandeling	425	1		4	20	37	41	12		310	425
Bejegening	1341	1		2	72	122	99	10		1035	1341
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	79					6		1		72	79
Compensatie	68				1	3		4		60	68
Contact buitenwereld (bellen)	585	1		4	14	57	17	3		489	585
Contact buitenwereld (bezoek)	799	2	2	12	20	95	41	3		624	799
Contact buitenwereld	0										
Contact buitenwereld (post)	267	1		5	3	37	18	2		201	267
Contact buitenwereld (media)	11					2	1			8	11
Controle	491			8	8	32	24	3	1	415	491
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	727			5	6	76	12	4		624	727
Disciplinaire straf	2276	10		40	19	159	34	9		2005	2276
Dienst terugkeer en vertrek	6					1				5	6
Geweld	70					6	5	1		58	70
Informatie/procedure	1301	4		7	46	124	88	22		1010	1301
ISD (interventies + behandeling)	148	1		1	6	14	5	3		118	148
Nog onbekend	302				11	22	14	6		249	302
Ordemaatregel	439	1		4	4	34	6	4		386	439
Persoonlijke voorwerpen	1324	2	1	8	31	158	74	78		972	1324
Regime	771	2		10	4	58	29	13		655	771
Rekening courant/zak- en kleedgeld	787			6	8	98	48	73		554	787
Rogatoir verzoek	2423			1		27	1	63	430	1901	2423
Schadeverhaal	127			1	34	8	7	12		65	127
Selectie/overpl. (extern)	431			1	13	12	5	247		153	431
Selectie/overpl. (intern)	252			4	4	30	15	12		187	252
Selectie/overplaatsing	1							1			1
Time-out	5					1				4	5
Terugkeerfunctionaris	0										
Toezicht	4					1				3	4
Transport	87	2		2	1	5	5			72	87
Verlaten inrichting	598	3		12	5	44	9	13		512	598
Verzorging	1							1			1
Verzorging (diversen)	1370	1		9	47	132	81	22		1078	1370
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	127			2		8	10			107	127
Verzorging (medische)	1023	1		3	12	45	34	574		354	1023
Verzorging (persoonlijke)	449	1		3	22	48	27	7	1	340	449
Totalen	21341	55	18	209	538	1703	872	1235	432	16279	21341

- Per sector de 4 categorieën waarover het meest geklaagd is in 2018 en waarop gestuurd zou kunnen worden in 2019.

Volwassenen 2018	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Rogatoir verzoek	2423			1		27	1	63	430	1901	2423
Disciplinaire straf	2276	10		40	19	159	34	9		2005	2276
Verzorging (diversen)	1370	1		9	47	132	81	22		1078	1370
Bejegening	1341	1		2	72	122	99	10		1035	1341
Persoonlijke voorwerpen	1324	2	1	8	31	158	74	78		972	1324
TBS 2018	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	379			3	5	15	10			346	379
Informatie/procedure	194			2	11	7	2	1		171	194
Persoonlijke voorwerpen	178			1	2	9	15	4		147	178
Behandeling	167			1	1	6	8	3		148	167
Bejegening	157			1	4	10	14			128	157
Jeugd 2018	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Bejegening	189				17	11	34			127	189
Disciplinaire straf	112	1		1	2	23	11	1		73	112
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	108	4		3	3	13	12			73	108
Verzorging (diversen)	108				5	14	17	1		71	108
Persoonlijke voorwerpen	81			1	1	15	16	1		47	81
Detentie Centra 2018	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Disciplinaire straf	117				2	12	7	2		94	117
Persoonlijke voorwerpen	98				1	25	7	2		63	98
Bejegening	83				12	15	17			39	83
Verzorging (persoonlijke)	58			1		11	6			40	58
Contact buitenwereld (bezoek)	52					19	4			29	52

- Overzicht toename / afname aantal klachten per sector op jaarbasis 2012-2018

2012	Totaal	
Det.Centrum	601	
Jeugd	1034	
TBS	1690	
Volwassenen	19784	
Totaal	23109	
2013		T.o.v 2012
Det.Centrum	989	stijging
Jeugd	1488	stijging
TBS	1924	stijging
Volwassenen	20217	stijging
Totaal	24618	stijging
2014		T.o.v 2013
Det.Centrum	899	daling
Jeugd	1322	daling
TBS	2043	stijging
Volwassenen	22767	stijging
Totaal	27.031	stijging
2015		T.o.v 2014
Det.Centrum	403	daling
Jeugd	1371	stijging
TBS	2451	stijging
Volwassenen	19798	daling
Totaal	24023	daling
2016		T.o.v 2015
Det.Centrum	524	stijging
Jeugd	1926	stijging
TBS	2113	daling
Volwassenen	19361	daling
Totaal	23924	daling
2017		T.o.v 2016
Det.Centrum	657	stijging
Jeugd	1334	daling
TBS	2313	stijging
Volwassenen	21653	stijging
Totaal	25957	stijging
2018		T.o.v 2017
Det.Centrum	794	stijging
Jeugd	1262	daling
TBS	2312	gelijk
Volwassenen	21341	daling
Totaal	25709	daling

Bron: Klaver registratiesysteem 2018